

Francesc d'A. Galí pintant la cúpula del Palau Nacional © Xavier Galí

Més enllà de Francesc d'A. Galí

RICARD MAS

Penseu en un edifici. Segur que heu visualitzat una façana ben bonica. No heu pensat en les columnes, parets mestres i bigues que el sostenen. Ara, canvieu edifici per país, i columnes per mestres. D'això va l'exposició *Francesc d'A. Galí. El mestre invisible*, comissariada per Albert Mercadé al MNAC fins al 14 de setembre.

La mostra reivindica aquest polifacètic artista, autor de les pintures de la cúpula del Palau Nacional, seu del MNAC, i de nombrosos cartells, entre els quals destaquen els de l'Exposició Internacional de 1929. Sobretot, però, és rellevant el seu paper de pedagog. Galí és una peça fonamental per entendre la construcció cultural de la Catalunya del primer terç del segle XX.

Nebot de Pompeu Fabra i deixeble de Ramón Casas, Santiago Rusiñol i Alexandre de Riquer, Galí revolucionà la docència artística: feia tocar objectes amb els ulls clucs per després dibuixar-los, prioritzava les masses sobre el contorn i fomentava una percepció integral de l'entorn. Entre els seus alumnes hi hagué Joan Miró.

Galí va ser una peça clau del projecte cultural de la Mancomunitat: dirigí l'Escola dels Bells Oficis. Un mestre extraordinari per a temps extraordinaris. Com a artista, estimava les imatges planes i els vaixells, per a ell tot un símbol de llibertat. Malauradament, el seu llegat, com tants d'altres, s'esvaí entre dictadures i exilis.

La mostra del MNAC es pot complementar amb l'exposició *Galí: exili i evasió*, que es pot visitar al Museu de l'Exili de la Jonquera fins al 3 de juliol. Allà es reconstrueix la seva tràgica marxa a Londres on conegué la pintora surrealista Ithell Colquhoun, que transformà la seva trajectòria vital i artística.

L'estiu de la Vila Casas a l'Empordà

MONTSE FRISACH

Aquest estiu, la Fundació Vila Casas presenta dues exposicions a les seves seus de l'Empordà. D'una banda, fins al 23 de novembre, al museu Can Mario de Palafrugell, s'hi pot anar a veure *Ritme i matèria*, una mostra de l'escultor informalista Marcel·lí Martí i Badenas, que ha comissariat Aitor Quiney arran del centenari del naixement de l'artista. La mostra vol revalorar l'obra escultòrica i els dibuixos de Martí, i ens descobreix peces inèdites tant de la seva primera època figurativa, en què dibuixava nus femenins i maternitats, com també del moment en què l'escultor es deixa endur per l'abstracció geomètrica a partir dels anys cinquanta.

Martí és considerat un dels escultors catalans més importants de la postguerra, un artista que va començar com a pintor i dibuixant fins que es va decantar per l'escultura, i de seguida va posar de manifest que la matèria havia de ser la clau de volta de la seva obra.

D'altra banda, el Palau Solterra de Torroella de Montgrí acull, fins al 9 de novembre, *On Abortion*, un projecte visual de Laia Abril. Es tracta del primer dels tres capítols d'*A History of Misogyny*, el treball que l'artista ha anat desenvolupant durant els darrers anys. Fent èmfasi en la fragilitat dels drets reproductius, Abril explora les conseqüències de la falta d'accés a l'avortament segur i legal en la majoria dels països del món. A través d'arxius, testimonis, objectes i imatges, construeix una instal·lació que dona visibilitat a històries ocultes i alhora posa de manifest les seqüeles físiques, psicològiques i socials d'aquestes polítiques restrictives.

Escultura *Mira* (1971) de Marcel·lí Martí i Badenas a Can Mario © Pau Bruguera